

Za svežnje, zaboje, šatore, kosove razložene ladije je trebalo 160 nosačev, od katerih je vsak imel nositi najmanj 70 funtov. Za ta posel so se jemali Vanjamuesi, domačini iz pokrajine Taborah, ljudje brez discipline, trdokorni, s katerimi je treba vešče ravnati, pa se potem more storiti z njimi vse, kar se hoče.

Ko je dne 21. marca 1871. l. Stanley krenil na pot, štela je njegova ekspedicija 192 mož, in to 3 Evropejce, 23 zanzibarskih vojakov, 4 vodnike, 4 črne glavarje in 158 nosačev. S početka je bilo vse dobro. Potovali so po divnej zemlji Usagari; vrstila so se rodovita brda s krasnimi ravnici, kakor da stopaš po angleškem parku. Ali žal, to ni bilo dolgo tako, razne nezgode so začele nabijati potnike.

Razmere mej Stanley-om in drugima dvema pomočnikoma Evropejcema so se pohujšale kmalu. Sploh se zatrjuje, da so skoro vsi afriški potniki živeli v svaji s svojimi drugovi. Ali je temu krivo podnebje, ali skrbi, ali večni nemir, kateri toliko vpliva na Evropejce, da postajajo razdražljivi, naklonjeni spleenu, zlovoljni, in je težko z njimi shajati, kdo vé? Pred kot ne je vse vkup krivo temu.

Ona dva Evropejca, katera sta spremljala Stanleya, imenovala sta se Shaw in Farguhar. Bila sta angleška mornarja, in Stanley je kmalu uvidel, kako sta malo spretna za veliko delo, za katero se je bil združil z njima. Oba sta sedela za isto mizo s Stanley-em, in nekega dne pri obedu je prvi pot izkipela mržnja, katera se je kuhala v srci teh treh mož.

Poučni in zabavni drobiž.

Camerarius. Dne 28. decembra lanskega leta je minolo ravno dvesto let, kar je prirodoznanec Camerarius opazil, da se tudi rastline imajo spolovila, ne le živali. Opazil je, da je žensko murbino drevo imelo sadje, da si ni bilo moškega drevesa blizu, da pa je v tem sadju bilo prazno seme. Spomnil se je, da tudi kokoši neso jajca, če ni blizu petelina, da se pa iz teh jajec ne izležejo piške. Ta zadeva je pa pozneje dognal z raznimi poskusi. Ta stvar smo tukaj omenili, ker se navadno misli, da je bil Linné prvi, ki je zasledil spol pri rastlinah. Prvi je bil Camerarius, Linné je le spolovila vzel za podlago svoji rastlinski sistemi.

Dr. Julij Viljem Ewald. Zadnji mesec lanskega leta umrl je jeden najstarejših članov berlinske akademije znanosti dr. Julij Viljem Ewald. Pokuje je bil izvrsten geolog. Bil je še prijatelj Leopolda Bucha, s katerim je mnogo sveta prepotoval.

Novice.

— **Osobne vesti.** Pretečeno soboto in nedeljo mudil se je v Ljubljani apostolski vikar c. kr. vojske, vojaški škof gosp. dr. Koloman Belopotoczky ter nadzoroval tukajšnjo garnizijo. — V Litiji nastavljal se je kot živinozdravnik g. Hugo Turk — Bukovinski deželni predsednik, grof Pace, imenovan je podpredsednikom najvišjega računskega dvora. — Davčna

nadzornika gg. Rebek in Zajec, imenovana sta davčnima višjima nadzornikoma pri finančni direkciji v Ljubljani.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Iz računskega zaključka mestne hranilnice ljubljanske za l. 1891 povzamemo, da ta narodni zavod vrlo napreduje, kajti izkazanega je v njem že blizu tisoč goldinarjev čistega dobička, katerega je hranilnica imela pretečeno leto. Zaradi naraščajočega posla je občinski svet v svoji zadnji seji sklenil ustanoviti pri hranilnici poleg že obstoječe službe, kontrolorja še službe tajnika, blagajnika in kancelista. Mesto tajnika podelilo se je dosedanjemu blagajniku g. Avg. Endlicherju, mesto blagajnika g. praktikantu Iv. Kranjcu in mesto kancelista gosp. praktikantu Jos. Kuraltu. Hranilnični kontrolor ostane kakor dosedaj g. Anton Terstenjak.

— **Občinske volitve.** V Ustji v postojinskem okraji voljen je županom g. Fran Stibilj, za svetovalca pa gg. Ant. Bratina in Matija Bajec, vsi trije iz Ustja. — V Dolah v logaškem okraji voljen je županom g. Iv. Graden iz Jeličnega vrha, za svetovalca pa gg. Kajetan pl. Premerstein iz Jeličnega vrha in g. Luka Rje iz Dol. — V Trebnjem izvoljen je županom g. Fr. Huč iz Gor. Ponikev, svetovalci pa gg. Jan. Ratejec iz Lukovka, Ant. Strajnar iz Dol. Ponikev, Ant. Potokar iz Račjega Sela, Ant. Ratejec iz Primštala, Fr. Zupančič iz Trebnjega in Ign. Čeh iz Česnjevka. — V Senožečah voljen je županom gosp. Fr. pl. Garzarolli, svetovalci pa gg. Andr. Mušič, Jos. Meden, M. Koren, Jos. Delak, Ig. Perhavec in Jern. Brajdič.

— **Družbe sv. Cirila in Metoda** graška izvanakademiška podružnica, pod izglednim prvomestništvom g. Fr. Bradaške, gimn. ravn. v pokoji, vrlo napreduje. Njen blagajnik, g. Fr. Hrašovec, sodnik v pokoji, nam je na račun letošnjega leta že poslal 69 gld. 75 kr. V gmotnem oziru so podružnici zaslomba požrtvovalni tamošnji Slovenci, mej njimi neimenovan imeniten domorodec, ki ji daruje vsako leto 10 gld.; živahnost in zanimivost skupščin pa povišuje lepo petje naše graške akademične mladine. — Goriška moška podružnica je imela 1. maja svoj letni občni zbor. Kot druga leta, skrbelo je načelnništvo tudi letos prav po očetovski za otroška vrta v Pevmi in Podgori. Oba zavoda prav dobro uspevata; v prvi hodi nad 60 otrok, še več pa v drugi, ki ima svoje zavetišče v lepih in zračnih prostorih ondašnjega „Kat. bralnega in političnega društva.“ V podružnično načelnništvo so bili izvoljeni: prvomestnik g. dr. A. Gregorčič, prof. bogoslovja, tajnik g. A. Šantel, gimn. prof.; blagajnik g. V. Kanceler, učitelj in posestnik; namestniki so: g. A. Gabršček, urednik, g. K. Prinčič in g. A. Fon, posestnik in krčmar. Podružnica ima 14 ustanovnikov, 69 letnikov in 5 podpornikov. — Število udov in pa nabrani denarni zneski so priča požrtvovalnosti goriških rodoljubov, posebno, če se uvažuje, da so prav isti rodoljubi tudi posebni pospeševalci „Sloge“, ki vzdržuje slovensko trozredno dekliško šolo in otroški vrtec v mestu. — Da nam je goriško mesto zelo naklonjeno, jasno svedoči zadnjič znanomani dar gg. bogoslovcev, ki smo jih zato že v drugič vpisali kot svoje pokrovitelje z znamko: „Slovenski goriški bogoslovci l. 1882.“ — G. Janko Leban, šolski voditelj in slovenski pisatelj v Begunjah pri Cirknici, nam je podaril 25 iztisov svojih: Iskrice, l. zv.; gg. J. Čuden, vpokojeni stotnik, J. Pokoren, učitelj in župan M. Šušteršič so nam v veseli družbi v Horjulu naklonili po 1 gld. — Svojima podružnicama ob bistri Soči in črni Muri izreka svoje priznanje za neumorno delovanje, gg. darovateljem pa iskreno zahvalo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je došlo naslednje oveselilno pismo: „Pošiljam priloženih 28 gld. v gotovini in hranilno knjigo mestne hranilnice v Ljubljani za 72 gld.,

skupaj torej 100 gld. za družbo sv. Cirila in Metoda s prošnjo, da se litijske in šmarinske Slovenke vpišejo kot pokroviteljice, katere bo zastopala g. Marija Zore, soproga šmartinjskega župana. Pri nabiru stotaka imajo največ zaslug gospe in gospice: Josipina Bartel, Kristina in Minka Demšar, Franja Grilje, Ivana Knaflič, Nežika Lenček, Ana in Roza Lušin, Egida Orožen, Josipina Šot, Milivoja Vončina, Milivoja Watzak in Marija Zore, ki vsak mesec vplačujejo za družbo sv. Cirila in Metoda in so vrh tega tudi o priliki smrti g. L. Tura, brata občespoštovane in priljubljene gospe Svetčeve, namesto venca darovale družbi po 1 gld., skupaj 13 gld.; domorodna gospica je vsled srečnega izida neke prepirne reči darovala 5 gld. — Z odličnim spoštovanjem. Ljudmila Roblek. — Ko radostno in hvaležno oznanjamo slovenskemu svetu ta veliki dar malega litijsko-šmartinjskega ozemlja, javljamo, da so ž njim postale ondotne čast. Slovenke že v tretje pokroviteljice družbi sv. Cirila in Metoda. Razven naše že tu znamovane tretje in najmlajše pokroviteljice-zastopnice pokroviteljice namreč prva č. gospa Tereza Svetčeva in druga gospica Ljudmila Roblekova. — Slovenci in Slovenke — če so mogle te — zakaj, da bi ne mogli vi in ne mogle ve? Družbin podpredsednik, g. Svetec je donesel iz Litije seboj k vodstveni seji 11. majnika, strelca-nabiraleca, ki ga je daroval naši družbi. Naš g. denarničar je z zahvalo prevzel to jako umestno darilo in je izročil ljubljanski čitalnici. Strelcu-nabiralecu želimo v Ljubljani velikega denarnega prospeha, litijskim domorodkinjam in domorodcem pa kličemo Slava! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Zakrament sv. birme** delil bode letos prevzval gosp. knezoškof ljubljanski v naslednjih duhovnijah: Dne 27. maja v Rovtah nad Jesenicami; 28. maja v Radečah pri Kranjski Gori; 29. maja na Bohinjski Beli; 30. maja v Kamni Gorici; 31. maja dopoldne na Dobravi pri Kropi, popoldne pa v Ovsishah; 1. junija v Besnici pri Kranji; 2. junija v Žabnici pri Stari Loki; 3. junija v Radečah pri Škofji Loki.

— **C. kr. kmetijske družbe kranjske** občni zbor bode v četrtek dne 9. junija 1892. leta, ob 1/2 9. uri dopoldne v dvorani mestne hiše v Ljubljani. Vspored: 1. Prvomestnik prične zborovanje. 2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v letu 1891. 3. Predložitev družbenega računa za leto 1892 (Račun in proračun se depošljeta gg. družabnikom še o pravem času, razpoložena sta v nadrobnejšem pregledu v pisarni kmetijske družbe). 4. Volitev družbenega predsednika. 5. Volitev štirih odbornikov v glavni odbor namesto umrlega gospoda višjega davčnega nadzornika Luke Robiča, ter po družbenih pravilih izstopivših gospodov barona H. Lazarinija, veleposestnika v Smledniku, Vinka Ogorelca, posestnika v Škofljici in Frana Povše-ta, deželnega in državnega poslanca v Ljubljani. 6. Poročila in predlogi odborovi. 7. Poročila in predlogi podružnic. 8. Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov.

— **Dolenjskih železnic** proga Ljubljana-Kočevje pričela se je graditi pretečeni pondeljek.

— **Glede vipavske železnice** sklenila je tudi trgovska in obrtniška zbornica goriška, da bode podpirala vse korake, katere bo deželni odbor storil v tem oziru.

— **V Mariboru** umrl je čast. gosp. Jurij Matjašč stolni prošt in konzistorijalni svetnik v 85. letu svoje starosti.

— **Prve črešnje** prinesle so Vipavke pretečeno nedeljo na ljubljanski trg.

— **«Sokol v Lvovu»** praznuje o Binkoštih svojo petindvajsetletnico. Slavnosti udeležil se bode tudi „Sokol ljubljanski“ po deputaciji.

— **V papirnici na Goričanih** pripetila se je v torek grozna nesreča. Neka deklica snažila je okna in pri tem delu jo je zagrabil blizu stoječi stroj in večkrat tako močno ob steno telebnil, da so se revici po dvakrat roki in nogi zlomile in se je še na glavi močno poškodovala. Nesrečnico pripeljali so v deželno bolnico.

— **Državne podpore za vodne stavbe.** Vlada zagotovila je za zgradbo stalnega železnega mostu pri Radečah 30.000 gld. podpore. Za obrambene zgradbe proti Savi pri Jaršah dovolila je 2000 gld. in za uravnavo Save mej Seno-žetjo in Ribčami dovolilo se bode za letos okoli 70.000 gld.

— **Grozen roparski umor.** V Karlovcu na Hrvatskem napal je v sredo pretečenega tedna pozno v noč korporal Ivančević gostilno A. Guština, umoril in razmesaril gospodarja potem hlapca in deklo. O Guštinu se je govorilo, da ima denar in to napotilo je grozoviteža, da je doprinesel ta nečloveški čin. Zločinca spoznali so po krvavem denarju in po onesnaženem bajonetu Ivančevića sodilo bo vojno sodišče v Zagrebu.

— **Nesreča.** Dne 16. t. m. peljal je posestnik Jož. Vovk na Viči pri Ljubljani gnoj na njivo in posadil ob ednem tudi svojega 5letnega sina na voz. Deček pade z voza, pride pod kolesa in se tako močno poškoduje, da v par minutah umre.

— **Telefon Dunaj-Trst.** Telefonska črta Dunaj-Gradec-Trst izročila se bode s 1. septembrom prometu.

— **Umor v blaznosti.** V Hotemozah v kranjskem okraju udaril je 25letni mlinarski sin France Rakovnik tako močno svojega 64letnega očeta z nekim ostrim orodjem posenci, da se je ta takoj zgrudil in v teku ene ure umrl. Grozovitež je že dlje časa umobolen in je ta čin doprinesel v blaznosti. Odpeljali so ga v blaznico na Studenci.

— **Prvi roj** je dobil dne 15. t. m. čebelar Martin Kovačič iz Mošenj. Roj tehtal je 1 1/2 kg.

— **Stroški za svetovno razstavo v Čikagi** proračunjeni so na 45 milijonov goldinarjev.

— **Požar.** V Budimpešti pogorela je edna največjih ondotnih tovarn, ogenj vpepelil je namreč Nicholsonovo železolivarno. Škoda ceni se na 300.000 gld. V tovarni imelo je čez 600 delavcev opravka in vsi ti so zljaj brez zaslužka. Ogenj je nekdo zanetil. — Dne 10. aprila t. l. pogorelo je v Tokiu glavnem mestu japonskem 5000 hiš s 40 magacini za blago. Tudi ruska in angleška šola in policijsko poslopje so pogoreli.

Listnica vredništva.

Gosp. V. V. v M. O litji Vas pouči knjiga: Vollständige Anleitung zum Formen und Giessen oder genaue Beschreibung aller in den Künsten und Gewerben dafür angewandten Materialien. Von Eduard Uhlenhuth. Hartleben Verlag, Wien, Maximilianstrasse 8. Cena 1 gld. 10 kr.

Gosp. M. R. v M. Vodo iz vodnjaka Vam preišče vsak kemik. Obrnete se tudi lahko na: Chemisch-mikroskopisches Laboratorium von Dr. M. in Dr. Ad. Jolles, Wien, IX. Bez Türkenstrasse 9. — Poslati je treba 2 litra vode v dobro zapečateni steklenici. Za vso preiskavo glede na dobroto vode kot pitna voda je plačati v tem zavodu 6 gld.

Gosp. A. K. v C. Jako dobro lepilo, s katerim se kovina izvrstno pritrdi na steklo, je zmes dobro zmlete svinčene gladkine (Bleiglätte) z gostim glicerinom.